

Р Е Ш Е Н И Е

№ 50

гр. София, 04 юни 2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на петнадесети май две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУМЕН ПЕТРОВ

ЧЛЕНОВЕ: СПАС ИВАНЧЕВ

НЕВЕНА ГРОЗЕВА

при участието на секретаря Марияна Петрова
и на прокурора СТЕЛИЯНА АТАНАСОВА,
след като изслуша докладваното от съдия РУМЕН ПЕТРОВ
наказателно дело № 125 по описа за 2020 г. и за да се произнесе взе предвид:

Касационното производство е по реда на чл.346, т.1 и сл. от НПК.

Образувано е по касационен протест на прокурор от Апелативна специализирана прокуратура и по жалба на защитника на подсъдимия М. Р. М. - адв.Л. Р., против въззивна присъда № 12/10.04.2019 г., постановена по внохд № 99/2018 г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд /АСНС/.

В протеста се твърди, че въззивната присъда е постановена в нарушение на материалния закон, при съществено нарушение на процесуалните правила, както и че наложеното наказание на подсъдимите М. М. и Д. А. е явно несправедливо. Изрично е отбелязано, че след запознаване с мотивите към присъдата ще се изготви допълнение към протеста. В представеното такова, озаглавено „Мотиви към протест от 24.04.2019 г.“, след като е възпроизведено съдържанието на въззивната присъда е посочено, че нарушението на материалния закон се извлича от това, че осемте подсъдими са признати за невиновни по обвинението по чл.321, ал.3 от НК, а М.М. и П. С. съответно – частично и напълно, и по чл.213а, ал.3 от НК, при наличие на доказателства за извършването на тези деяния. Според представителя на държавното обвинение, в изпълнение на задълженията си по чл.13 и чл.14 от НПК, АСНС е допуснал процесуални нарушения при проверката и оценката на събраните в хода на досъдебното и съдебното производство доказателства, тъй като не ги е изследвал обективно и всестранно, и не ги е оценил в

логическата им взаимовръзка. Въззивният съд превратно тълкувал показанията на всички свидетели, включени в приложението към обвинителния акт, като не е направил правилна съпоставка с назначените и изготвени по делото технически експертизи и ВДС от експлоатираните СРС. В противен случай съдът щял да достигне до извод, че през инкриминирания период на територията на Република България е действала организирана престъпна група, създадена с користна цел и да върши престъпления по чл.213а от НК и по чл.214 от НК, ръководена от С. С., спрямо когото наказателното производство е прекратено. Поради отсъствието на съответен въззивен протест спрямо наказанието на подсъдимия Д. М. искането за неговото увеличаване било преклудирано. По отношение наложеното наказание на М. М. е допълнено, че определеният размер не съответства на тежестта на престъплението и като такова е негодно да осигури общо превантивно действие не само на подсъдимия, но и на останалите членове на обществото. Претендира се да се отмени присъдата и делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд.

В касационната жалба на адв.Р. също са ангажирани и трите касационни основания по чл.348, ал.1, т.1 - 3 от НПК. Посочено е, че въззивният съд при извършване на своята самостоятелна оценъчно - аналитична дейност е допуснал нарушение на принципни наказателно процесуални норми – чл.13, чл.14, чл.107, ал.5 от НПК и това се е отразило на правилността на изводите му относно приложението на чл.303, ал.2 от НПК. Изрично е отбелязано, че ще бъдат изложени конкретни съображения, обосноваващи наличието на всяко едно от наведените касационни основания.

В постъпилото и приетото по реда на чл.351, ал.4 от НПК възражение адв.Д. А., като защитник на подсъдимия Д. М., претендира протестът като неясен и необоснован да бъде оставен без уважение.

В съдебно заседание пред ВКС прокурорът от Върховна касационна прокуратура поддържа протеста и пледира да бъде уважен, като се отмени въззивния съдебен акт и делото се върне за ново разглеждане от апелативния съд за увеличаване на наказанието на М. М., докато по отношение на искането за увеличаване на наказанието на Д. А. споделя становището, че същото е преклудирано.

Жалбоподателят М. М., въпреки нередовното си призоваване, се явява лично в съдебно заседание. Подсъдимият се отказва да бъде представляван от редовно призования, но не явил се, упълномощен защитник адв.Р. М. и ново упълномощеният му защитник адв. Х.Х. поддържат жалбата и молят тя да се уважи.

Подсъдимите Г. Г., М. Д., Я. В., К. В., П. С. и А. А., редовно призовани, се явяват лично и чрез защитниците си съответно адв.Х., адв.Т., адв.Ц., адв.В. и адв.В. молят протеста като бланкетен и неоснователен да не се уважава.

Подсъдимият Д. М. не се явява, редовно призован. Упълномощеният му защитник адв.А. поддържа направеното възражение и моли протеста да се остави без уважение. Счита, че първоначалното несъгласие на прокурора е било само по отношение на размера на наказанието на двама от подсъдимите като впоследствие, след изтичането на срока за обжалване, е направено допълнение относно обвинението по чл.321 НК.

Частните обвинители Я. А. и К. К., както и повереникът адв.С.Г., редовно призовани, не се явяват. Повереникът адв.А. Д. моли протеста и жалбата да не се уважават, а присъдата като правилна и законосъобразна да се потвърди.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност съобразно чл.347, ал.1 от НПК, намери следното:

След като три пъти съдебното производство е прекратявано и делото е връщано на Специализираната прокуратура за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения на досъдебното производство, а с определение 29.01.2016 г. на основание чл.369, ал.4 /отм./ вр.с чл.368, ал.2 /изм./ от НПК е прекратено наказателното производство, водено срещу С. В. С. за престъпление по чл. 321, ал.3, пр.2, т.1 вр. с ал.1 от НК, с присъда от 15.11.2017 г. по нохд № 171/2016 г. по описа на Специализирания наказателен съд подсъдимите М. Р. М., Д. А. М., Я. А. В., К. С. В., П. М. С., Г. П. Г., М. В. Д. и А. А. са признати за невинни в това, в периода - от различни дати, най-ранната, от които в началото на м. март 2010 г. до 26.04.2012 г., на територията на Република България да са участвали в организирана престъпна група с цел да вършат съгласувано в страната престъпления по чл.213а от НК и по чл. 214 от НК, като групата е създадена с користна цел, поради което и на основание чл.304 от НПК са оправдани по така повдигнатото им обвинение по чл. 321, ал.3, пр.2, т.2 вр. с ал.2 от НК.

Подсъдимите М. Р. М. и П. М. С. са признати за невинни и на основание чл.304 от НПК са оправдани по повдигнатото им обвинение по чл.213а, ал.3, т.3, пр.2 вр. с ал.2, т.4 от НК и вр. с чл.26, ал.1 от НК за М..

С присъдата подсъдимият Д. А. М. е признат за виновен в това, че от неустановена дата от началото на м. декември 2011 г. до края на м. януари 2012 г., при условията на продължавано престъпление с цел да принуди – в

гр.Кюстендил Е. Б. да се разпореди с 400 лв. и в с.Величково, обл.Пазарджик А. К. да поеме имуществено задължение – да заплати дължимия от майка му кредит от 6 000 лв., ги е заплашил с противозаконни действия с тежки последици за тях и техни близни, поради което и на основание чл.213а, ал.1 вр. с чл.26, ал.1 от НК и при условията на чл.54 от НК е осъден на три години лишаване от свобода, което наказание на основание чл.66, ал.1 от НК е отложено за изпълнение с изпитателен срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила и глоба в размер на 2 000 /две хиляди/ лева, като е признат за невинен да е действал по поръчение на организирана престъпна група и едното от деянията да е извършено от две лица съответно – М. М. и П. С.. На основание чл.59 от НК е приспаднал периода, през който М. е бил задържан с мярка за неотклонение „Задържане под стража”, считано от 28.05.2016 г. до 28.09.2016 г., както времето, през което той е бил с мярка за неотклонение „Домашен арест”, считано от 29.09.2016 г. до 22.12.2016 г., като два дни домашен арест се зачитат за един ден лишаване от свобода.

С присъдата съдът се е разпоредил с приложените по делото веществени доказателства, а на основание чл.189, ал.3 от НПК в тежест на подсъдимия М. са възложени съответните му, направени по делото разnosки в размер на 754,27 лв., а за останалите – 9 059 лв. на основание чл.190, ал.1 от НПК е постановено да останат за сметка на държавата.

По протест на прокурор от Специализираната прокуратура, жалба на частните обвинители Я. А. и К. К., чрез повереника му адв.Д. и по жалба на подсъдимия Д. М., чрез защитника му адв. А. е образувано внохд № 99/2018 г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд. С постановената въззивна присъда, предмет на настоящата касационна проверка, на основание чл.336, ал.1, т.2 вр. с чл.334, т.2 от НПК е отменена първоинстанционната присъда в частта, по отношение на подсъдимия М. М., относно оправдаването по чл.213а от НК и той е признат за виновен в това, че от неустановена дата от началото на м. ноември 2010 г. до края на м. декември 2010 г. в гр.Генерал Тошево, обл.Добрич, при условията на продължавано престъпление, с цел да принуди – К. К. да се разпореди с 58 000 лв., а Я. А. с 40 000 лв., ги е заплашил с насилие и противозаконни действия с тежки последици за тях и техни близни, поради което и на основание чл.213а, ал.1 вр. с чл.26, ал.1 от НК и при условията на чл.54 от НК е осъден на три години лишаване от свобода, което наказание на основание чл.66, ал.1 от НК е отложено за изпълнение с изпитателен срок от пет години, считано от влизане на присъдата в сила и глоба в размер на 2 000 /две хиляди/ лева. На основание чл.59 от НК е приспаднал периода, през който М. е бил с мярка за

неотклонение „Домашен арест”, считано от 28.04.2012 г. до 12.07.2012 г., като два дни домашен арест се зачитат за един ден лишаване от свобода.

В останалата част първоинстанционната присъда е потвърдена.

По жалбата

Въпреки че в жалбата изрично е отбелязано, че ще бъдат изложени данни, които да подкрепят наличието на всяко едно от наведените касационни основания, такива до даване ход на делото не са посочени. Дори формално по делото не е постъпило допълнение към жалбата, а ново упълномощеният защитник и самият подсъдим в пледоарията им в съдебно заседание не заявиха каквито и да било съображения, обосноваващи наличието на ангажираните касационни основания. При това положение настоящият състав намира, че жалбата на подсъдимия М. не отговаря на изискванията на чл.351, ал.1 НПК, тъй като е напълно бланкетна, лишена е буквално от каквато и да било конкретика и като процесуално недопустима следва да се остави без разглеждане.

По протеста.

В решенията си ВКС многократно е подчертавал, че в касационното производство, за разлика от въззивното, не съществува служебно начало и съдът проверява атакувания акт единствено в частта и във връзка с отразените в документа, с който е сезиран, основания и данните, които ги подкрепят. Тъй като изложените в протеста и допълнението към него, озаглавено „Мотиви към протест от 24.04.2019 г.” съображения, по-скоро касаят необоснованост на въззивната присъда, което обаче не е сред касационните основания по чл.348, ал.1 от НПК, те следва да бъдат разгледани само във връзка с правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение на решаващия съдебен състав при събирането и оценката на доказателствата и при изпълнение на задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. На следващо място, следва да се има предвид, че протестираният съдебен акт е присъда само в частта относно подсъдимия М. М. - по отношение на вменените му във на две деяния от престъплението по чл.213а от НК, а в останалата част - относно оправдаването по обвинението по чл.321 от НК и по чл.213а от НК за П. С., и за третото деяние на М. М., е с характер на решение, т.е. проверката следва да се осъществи в очертаните в чл.339, ал.1 и ал.2 от НПК задължителни реквизити. На тази основа настоящият състав намира за неоснователни претенциите за допуснати процесуални нарушения от категорията на съществените, тъй като оценъчната дейност на съдилищата по фактите, е проведена в съответствие с принципите, залегнали в чл.14 и чл.107, ал.5 от

НПК. Въпреки че се солидаризирал с фактическите и правни изводи на първоинстанционния съд, апелативният съд всеобхватно обсъдил доказателствения материал, посочил е кои обстоятелства от предмета на доказване приема за установени и на коя доказателствена основа. Изводите по фактите и този за невинността на подсъдимите, в частта относно тяхното оправдаване по повдигнатите обвинения, е направен след обсъждане на относимите доказателства, преценени в съвкупност и взаимовръзка, като не се констатира претендирания в протеста едностранчив подход и неправилната им интерпретация. Направеното от прокурора оплакване, че при изграждането на фактическите констатации въззивния съд превратно е тълкувал показанията на всички свидетели, не е направил правилна съпоставка с назначените и изготвени по делото експертизи и ВДС от експлоатирани СРС не намират опора в данните по делото. При проверката и анализа на показанията на свидетелите, включително и на заявеното от разпитания в качеството му на свидетел С. С. – след като наказателното производство спрямо него е прекратено като организатор и ръководител на твърдяната организирана престъпна група, въззивният съд не само е споделил изцяло съжденията на първоинстанционния, но е изложил и собствени съображения по оценката им относно тяхната годност и достоверност. Посочено е, че цитираните във въззивния протест, изречени от свидетеля фрази, които са възпроизведени и в акта на прокурора, с който е сезирана настоящата инстанция, са извадени от контекста и не се потвърждават от нито едно друго доказателство по делото. Извън вниманието на предходните инстанции не са останали и показанията на св.М. М., но те са допринесли единствено за установяване на факти, свързани с установяване на т.нар. вторична престъпна дейност – относно обвинението по чл.213а от НК спрямо подсъдимия М. М., по което същият е признат за виновен. В този смисъл настоящият състав не констатира заявеното от свидетелите да е обсъдено едностранчиво, изопачено или тенденциозно, или да му е придадено съдържание, различно от действителното. Инстанциите по фактите изцяло са кредитирали заключенията по назначените по делото експертизи, като с основание от доказателствения материал като негодни са изключени изготвените по делото ВДС от използваните СРС, приложени спрямо подсъдимия Я. В., тъй като разрешението за тяхната експлоатация е дадено от некомпетентен орган. В заключение следва да се посочи, че обективното отсъствие на съществена конкретика на възраженията в протеста, което не беше отстранено и в пледоарията на прокурора в съдебно заседание, поставя касационния състав в невъзможност да удовлетвори отправеното искане за отмяна на атакувания съдебен акт, тъй като не е напълно изяснено в какво точно се състои недоволството на прокурора и не са изтъкнати конкретни

доводи, които да аргументират оплакванията му. На тази основа, не би следвало да се очаква, че съдът би могъл да отговори детайлно единствено на изразеното немотивирано несъгласие на представителя на държавното обвинение с установената по делото фактология и дадената им от инстанциите по фактите юридическа интерпретация.

Неоснователна е и претенцията в протеста за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия М. М. за извършеното от него престъпление по чл.213а, ал.1 т.1 вр. с чл.26, ал.1 от НК наказание от три години лишаване от свобода и глоба в размер на 2 000 лв. При индивидуализацията на наказанието от въззивният съд са отчетени като смекчаващи отговорността обстоятелства чистото съдебно минало на подсъдимия и изминалите вече близо десет години от извършването, а като отегчаващи – завишената обществена опасност на всяко едно от двете деяния, извършени спрямо две отделни лица, при условията на продължавано престъпление. Съвкупната преценка на тези обстоятелства убеждава, че определеното, при лек превес на смекчаващите отговорността обстоятелства, при условията на чл.54 от НК, наказание е съответно на степента на обществена опасност на деянието и дееца. Посочената в протеста „морална укоримост” не е сред предвидените в закона обстоятелства, които съдът взема предвид при определяне на вида и размера на санкцията. В съответствие с данните по делото апелативният съд мотивирано е приел, че са налице всички предпоставки за приложение на чл.66 от НК, позволяващ подсъдимия да бъде поправен и превъзпитан чрез условно осъждане, без да е необходимо реално да изтърпи наложеното му наказание лишаване от свобода, макар и в максималния допустим от закона изпитателен срок от пет години. С оглед изложеното настоящият състав приема, че в случая не е налице очевидно несъответствие между наложеното наказание и тежестта на извършеното престъпление, поради което не се налага касационната инстанция да упражни правомощията си по чл.354, ал.3, т.1 от НПК.

В заключение следва само да се добави, че при отсъствието на съответен въззивен протест - за увеличаване на наложеното на подсъдимия Д. М. наказание за престъплението по чл.213а, ал.1 от НК, прокуратурата се е лишила от правото на касационно обжалване, защото процесуалният закон не допуска възможност за т.нар. "прескачащо обжалване".

Водим от горното и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ касационната жалба на подсъдимия М. Р. М..

ОСТАВЯ В СИЛА въззивна присъда № 12/10.04.2019 г., постановена по внохд № 99/2018 г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: